

YENİ BİR HUKUKSAL KAZANIM: YARGI, İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ'NİN YÜRÜTMESİNİ DURDURDU

Birliğimizin, Türk Tabipler Birliği, DİSK ile birlikte açtığı davada Danıştay 10. Dairesi İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'nin yürütmesini 2004/1942 esas no'lu ve 24 Mayıs 2004 tarihli kararı ile durdurdu.

MAHKEME KARARI

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No: 2004/1942

İstemin Özeti : 9.12.2003 tarih ve 25311 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin şekil yönünden tamamının ve ayrıca 9, 14 ve 16. maddelerinin iptali ve yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Aytaç KURT

Düşüncesi : 4487 Sayılı Yasanın 78. maddesinin, İş Kanunu yasa değişikliğinin Türkiye Büyük Millet Meclisi görüşmeleri sırasında verilen değişiklik önergesi ile Avrupa Birliği Direktifinde de yer aldığı üzere İş Sağlığı ve Güvenliğine ilişkin temel ilkelerin tüzükle düzenlenmesi, yönetmeliklerin ise bu temel ilkelerin detaylandırılması amacıyla kullanımın sağlıklı kurulması bakımından isabetli olacağı gerekçesiyle düzenlendiği görülmektedir.

Bu itibarla yasa koruyucunun iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin temel ilkelerin 4487 sayılı Yasa uyarınca çıkarılacak bir tüzükle uygulanmasının ise bu çerçevede çıkarılacak bir tüzükle uygulamanın ise bu çerçevede çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenmesini amaçladığı tartışmasıdır.

Bu durumda 4487 sayılı Yasanın 78. maddesi uyarınca iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ilkelerin öncelikle üst hukuk normu olan bir tüzükle düzenlenmeksizin doğrudan yönetmelikte düzenlenmesinde hukuka hukuka uyarlık bulunmadığından dava konusu edilen yönetmeliğin tamamının iptali gerektiği sonucuna varılmıştır.

Danıştay Savcısı : Emin Celalettin ÖZKAN

Düşüncesi: Yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun ilgili maddesinde öngörülen koşulların gerçekleşmediği anlaşıldığından istemin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince yürütmenin durdurulması isteminin davalı idarenin savunması alındıktan sonra incelenmesine karar verildiğinden davalı idarenin savunması geldiği görülerek dava dosyası incelenerek gereği görüldü;

Davalı idarenin, usûl yönünden idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesinin 1. fıkrasında düzenlenen aynı dilekçe ile dava açabilme koşullarının oluşmadığı yolundaki iddiası Üye Ahmet Başpınar ve üye Orhun Yet'in karşı oyları ile oyçokluğu ile, davada Devrimci işçi Sendikaları Konfederasyonu'nun dava açma ehliyetinin bulunmadığı yolundaki iddiası ise oybirliği ile yerinde görülmeyle işin esasına geçildi,

9,12.2003 gün ve 25311 sayılı Resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1. maddesinde bu

Yönetmelik, işyerlerinde sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için alınacak önlemleri belirler.

Bu amaçla;

- a) Mesleki risklerin önlenmesi, sağlık ve güvenliğin korunması, risk ve kaza faktörlerinin ortadan kaldırılması,
- b) İş sağlığı ve güvenliği konusunda işçi ve temsilcilerinin eğitimi, bilgilendirilmeyi, görüşlerinin alınması ve dengeli kalıtlarının sağlanması,
- c) Yaş, cinsiyet ve özel durumları sebebi ile Özel olarak korunması gereken kişilerin çalışma şartları, ile ilgili genel prensipler ve diğer hususlar bu Yönetmelikte düzenlenmiştir," kuralı yer almış; 3. maddesinde ise yönetmeliğin 22.5.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 78. maddesine göre düzenlendiği belirtilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Sağlık ve Güvenlik Tüzük ve Yönetmelikleri başlıklı 78. maddesinin 1. fıkrasında "Sağlık Bakanlığı'nın görüşünü alarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması, makineler, tesisat, araç ve gereçler ile kullanılan maddeler sebebiyle ortaya çıkabilecek iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi, yaş, cinsiyet ve özel durumları sebebiyle korunması gereken kişilerin çalışma şartlarının düzenlenmesi amacıyla tüzük ve yönetmelikler çıkarır." kuralı yer almıştır.

İş Kanunu teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında verilen değişiklik önergesinin "Avrupa Birliği Direktifinde de yer aldığı üzere iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin temel ilkelerin tüzükle düzenlenmesi, yönetmeliklerin ise bu temel ilkelerin detaylandırılması amacıyla kullanımın sağlıklı kurulması bakımından isabetli olacağı" gerekçesinin uygun bulunarak 4407 sayılı Yasanın 78. maddesinin yasalaştığı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla yasa koyucunun iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin temel ilkelerin 4487 sayılı Yasa uyarınca

çıkartılacak bir tüzükle, uygulamanın ise bu çerçevede çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenmesini amaçladığı tartışmasıdır.

Bu durumda 4487 sayılı Yasanın 78. maddesi uyarınca iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ilkelerin, öncelikle üst hukuk normu olan bir tüzükle düzenlenmeksizin doğrudan yönetmelikle düzenlenmesi anılan Kanun hükmüne aykırı bulunmaktadır.

Açıklanan nedenle, şekil noktasından açıkça hukuka aykırı olduğu saptanan dava konusu İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği'nin yürütülmesinin durdurulmasına, 24.5.2004 tarihinde usulde oyçokluğu, esasta oybirliği ile karar verildi.

Zafer KANTARCIOĞLU
Başkan

Ali ÖZTÜRK
Üye

Ahmet BAŞPINAR
Orhun YET
Üye

Kırdar ÖZSOYLU
Üye

USÛLDE KARŞI OY;

Davacıların 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 5. maddesinin 1. fıkrasının aradığı anlamda hak veya menfaatlerinde iştirak bulunmaması nedeniyle, birlikte dava açma ehliyetleri bulunmadığından dava dilekçesinin reddi gerektiği oyuyla kararın davalı idarenin usule yönelik itirazının kabul edilmeyerek işin esasına geçilmesine ilişkin kısmına katılmıyoruz.

Ahmet BAŞPINAR
Üye

Orhun YET
Üye